

Kutatási terv

Georgieva, Ekaterina Stefanova

Jelen kutatási tervet az MTA Nyelvtudományi Intézet Finnugor és Nyelvtörténeti Osztály Finnugor Kutatócsoportja által tudományos kutató munkakör betöltésére kiírt pályázatra nyújtom be.

1. Kutatás célja

Kutatásom céljával az udmurt nem-véges mellékmondatok szintaktikai leírását tűzöm ki. Célom feltárni a nem-véges mellékmondatok belső szerkezetét. Különös figyelmet fordítok a nem-véges mellékmondatok egyeztetésének. Ezen kérdéseket generatív szintaktikai keretben kívánom megközelíteni. A kutatásomban felhasznált adatok nagy része saját terepmunkámból származik. Anyaggyűjtéseim alatt számomra bebizonyosodott, hogy a nem-véges mellékmondatok tekintetében jelentős eltérések mutatkoznak az udmurt területi változatai között. Ezért a fent említett témakört úgy kívánom leírni, hogy számot adhassak az udmurt nyelvváltozatok között megfigyelhető szintaktikai variációkról is. További kutatási célom az, hogy összevegyem az udmurt és a komi nem-véges mellékmondatait.

2. Kutatás jelentősége

Az udmurt és a komi nyelvek (komi-zürjén és a komi-permják) a finnugor nyelvcsalád permi ágát alkotják. Az udmurtot főleg az Udmurt Köztársaságban, valamint az azzal szomszédos köztársaságokban (Tatarsztán, Baskírföld, Kirovi terület, Permi határterület) beszélik. A 2010-es oroszországi népszámlálás szerint 350 ezer udmurt anyanyelvi beszélő van (a magukat udmurtnak valló emberek száma pedig 550 ezer fő). A komi-zürjén nyelv beszélői többsége a Komi Köztársaságban él, a komi-permjákok pedig a Permi határterületen élnek. A 2010-es oroszországi népszámlálás szerint 150 ezer komi és 60 ezer komi-permják beszélő van.¹

A permi nyelvek a IX. században váltak szét, és mindmáig nagyfokú szóképzéssel és nyelvtani hasonlóság figyelhető meg köztük. Az összehasonlító tanulmányok a permi nyelvek vokalizmusának (Csúcs 1997) és egyes morfológiai jelenségeknek (pl. szóösszetételnek, ld. Fejes 2005) szentelték a legtöbb figyelmet. A permi nyelvekre irányuló szintaktikai kutatások azonban hiányosak. Az udmurtról nincs szisztematikus mondattani leírás, a nyelvtanok egy-egy fejezetben tárgyalják a legfőbb szintaktikai kérdéseket (pl. Winkler 2001). Itt említendő még az udmurt információs szerkezetről szóló tanulmányok (Tánczos 2010), az udmurt passzívum elemzése (Asztalos 2010), illetve a permi nyelvek személytelen szerkezeteinek az összehasonlítása (F. Gulyás 2012), a finnugor nyelvek szórendi tipológiája (Vilkuna 1997). Hangsúlyozandó, hogy a permi nyelvek – a többi kis finnugor nyelvhez hasonlóan – veszélyeztetettek, és a gyorsan zajló nyelvvesztés miatt szintaktikai leírásuk rendkívül fontos feladat.

A nem-véges igealakok és a nem-véges mellékmondatok az egyik legtárgyaltabb kutatási téma az általános és elméleti nyelvészetben és a tipológiában (többek között Abney 1987, Koptjevskaya-Tamm 1993, Alexiadou 2001). E témában számos kutatás jelent meg a finnugor nyelvekre vonatkozóan is. Ide tartoznak mind az összehasonlító tanulmányok (Fokos-Fuchs 1958, Bartens 1979, Ylikoski 2003, Serdobolskaya 2008, Serdobolskaya et al. 2012), mind pedig az egyes finnugor nyelvekre vonatkozó esettanulmányok (a hanti esetén megemlítendő Nikolaeva 1999, Csepregi 1978, 1979, 2012, a manysíróról Bíró 2011, az északi számíróról Ylikoski 2009, a mariról Bradley 2015, a magyarról többek között Bartos 2009, Laczkó 2000a,b, Tóth 2011, az ómagyarról Dékány 2014).

A permi nyelveket illetően is születtek összehasonlító nem-véges mellékmondatokat tárgyaló tanulmányok (Fokos-Fuchs 1958, Bartens 1979, újabban Serdobolskaya et al. 2012),

¹ 1 http://www.gks.ru/free_doc/new_site/perepis2010/croc/perepis_itogi1612.htm

illetve leíró tanulmányok is (az udmurtról Perevoščikov 1959, a komiról Cypanov 1997). Azonban a permi nyelvek nem-véges mellékmondatainak a leírása mégsem teljes. A hiányosságok kétfélek. Egyrészt az eddig megjelent tanulmányok nem az egész témakört járták be, hanem inkább egy-egy szintaktikai nem-véges szerkezetet, mondatípust dolgoztak fel. Ilyenek például az ún. páros igékről szóló tanulmányok (Horváth 2011), a participiumból grammatikalizálódott evidenciális leírása (Siegl 2004), a deverbális főnevek elemzése (Serdobolskaya 2008), illetve az argumentumpozícióban előforduló nem-véges mellékmondatok leírása (Serdobolskaya et al. 2012). A régebbi tanulmányok (Fokos-Fuchs 1958, Bartens 1979) átfogóbban igyekeztek leírni a permi nem-véges mellékmondatokat, viszont (csak) egyfajta felsorolást adtak arról, hogy milyen típusú nem-véges igealakok figyelhetők meg a permi nyelvekben különös tekintettel a közös eredetre visszavezethető nem-véges igealakokra, valamint a nem-véges igealakok osztályozására. Tehát a régebbi szakirodalomban a morfológiai megközelítés volt az uralkodó, a szintaxis azonban kevésbé vagy egyáltalán nem kapott hangsúlyt. Habár ezek a tanulmányok valóban fontos következtetésekre jutottak leíró szempontból, nemigen vizsgálták a permi nem-véges mellékmondatok belső szerkezetét korszerű mondattani keretben. Ugyanez mondható el a dialektológiai tanulmányokról is, amelyek általában hangtani, alaktani és szóképzéssel kapcsolatos jelenségekre összpontosítanak, viszont alig található bennük szintaktikai elemzés (az udmurtról ld. pl. Kelmakov 1998). Ezért az udmurt nyelvjárásokban előforduló nem-véges mellékmondatok összehasonlítása is jelentős eredmény lenne és hozzájárulna ahhoz, hogy képet kapjunk az udmurt nyelvterületi változatok közötti szintaktikai variációkról.

A nem-véges mellékmondatokról szóló szakirodalomnak még egy hiányossága van, ami a nyelvi adatokat illeti. Erre a módszertani megközelítésem bemutató pontban térek ki (4.2). Emellett kiemelendő, hogy a permi nyelvekben mind véges, mind nem-véges mellékmondatok is használatosak. A gyors nyelvvesztés miatt viszont a nem-véges mellékmondatok használata visszaszorulóban van. Ezért is fontos megvizsgálni ezt a témát.

3. A kutatás előzményei

Mesterszakos szakdolgozatomban az udmurt nem-véges mellékmondatok három típusáról írtam (Georgieva 2012). A szakdolgozatomban felhasznált adatok három kérdőívvel származtak, amelyet összesen 14 udmurt anyanyelvi beszélő töltött ki. Szakdolgozatomban egyrészt azt vizsgáltam, hogy valóban opcionálisnak tekinthető-e a nem-véges mellékmondatokban előforduló egyeztetés (ezt állítják a hagyományos nyelvtanok, ld. Perevoščikov 1962, Bartens 2000, Winkler 2001). Emellett azt is vizsgáltam, hogy milyen lehet a nem-véges mellékmondat alanya – rejtett névmás, kitett névmás, amennyiben kitett, akkor milyen esetet kap stb. Az udmurt nem-véges mellékmondatok kutatását folytattam a PhD-képzésben is az SzTE Nyelvtudományi Iskolájában. Doktori képzésem alatt háromszor végeztem terepmunkát udmurt anyanyelvi beszélőkkel, összesen 5 hónapot töltöttem az Udmurt Köztársaságban. A terepmunka alatt lehetőségem nyílt behatóbban megvizsgálni a nem-véges mellékmondatok néhány kérdését, 4 különböző kérdőívvel. Ezenkívül félig strukturált interjúkat is készítettem adatközlőimmel, illetve megfigyelés alapú következtetéseket vontam le a nem-véges mellékmondatokat illetően. A jelen kutatási tervben összefoglalt célok megvalósításához azonban több nyelvi adatra lesz szükségem, ezért további terepmunkát tervezek az Udmurt Köztársaságba.

4. A kutatás módszertana, megvizsgálandó kérdések

A tervezett kutatás két részből áll: az udmurt nem-véges mellékmondatok leírása és a hozzá kapcsolódó terepmunka elvégzése, valamint az udmurt és a komi adatok összehasonlítása.

Kutatásomban igyekszem számot adni a szintaktikai variációkról. Az udmurt nem-véges mellékmondatokat illetően feltételezem, hogy a szintaktikai variáció egyrészt a nyelvterületi különbségekből adódik, melyek az irodalmi nyelvben összemosódtak. Másrészt a permi nyelvek mondattanában jelentős változások mentek/mennek végbe, amelyek a nem-véges mellékmondatokat is érintették/érintik. Előzetes hipotézisem szerint a permi nyelvek között a

hasonlóságok mellett sok szintaktikai eltérés is mutatkozik. Harmadrészt pedig megvizsgálandó, hogy a nyelvjárási eltérésekkel vagy a nyelvi változásokkal nem magyarázható variációk milyen tényezőkkel hozhatók kapcsolatba (például nem világos, hogy milyen szerepet játszik a diskurzus a nem-véges mellékmondatokban).

4.1. Az udmurt nem-véges mondatok

Jelen kutatási terv célja az *Az udmurt nyelv nem-véges mellékmondatai* munkacímű disszertációhoz szükséges kutatás elvégzése. Disszertációmban azt vizsgálom, hogy milyen a nem-véges mellékmondatok belső szerkezete. Pontosabban arról van szó, hogy hogyan viselkednek ezek a mondatok esetadás szempontjából, tehát milyen esetet kap(hat) a mellékmondat alanya, illetve hogy milyen típusú alanya lehet a nem-véges mellékmondatnak (lehet-e például kitett alanyuk, vagy csak rejtett lehet). Ezenkívül különös figyelmet fordítok a nem-véges mellékmondatok egyeztetésének.

Az alanykifejezési lehetőségek szempontjából megállapítható, hogy vannak olyan udmurt nem-véges mellékmondatok, amelyeknek lehet kitett alanyuk. A kitett alany nominatívuszban van, tehát a nem-véges fej olyan pozícióban van, hogy képes alanyi esetet adni a nem-véges mondat alanyának. A kitett alanyok kapcsán megfigyelhető, hogy azok soha nem lehetnek koreferensek a mátrixmondati alannal. Valószínűleg ez a megfigyelés más finnugor nyelvekre is igaz (a törökségi nyelvekkel kapcsolatban is említették, ld. Erguvanlı-Taylan 1986). Amikor a nem-véges mellékmondatokban viszont rejtett alany van, akkor általában alanyi kontroll figyelhető meg. Azonban ez alól kivételt is lehet találni, ezért fontos megvizsgálni, hogy milyen tényezőkkel függ össze a kontroll a nem-véges mondatokban.

Az udmurtban számos olyan nem-véges mellékmondat-típus található, amely egyeztetést mutathat. Az egyeztetés tekintetében több alkérdés válaszolandó meg. Egyrészt kimutatható, hogy a nem-véges mellékmondatok egyeztetése sok szempontból pronominális egyeztetés jellegű és az egyeztetőmorfémák klitikumszerű viselkedést mutatnak. Például az egyeztetést mutató nem-véges mellékmondatok alanya mindig referenciális olvasatú (vö.: Tóth 2011 megállapításait a magyar ragozott főnévi igenevekről). Továbbá vizsgálandó, hogy amennyiben nem-referenciális alany szerepel a nem-véges mellékmondatokban, az milyen típusokba sorolható (például quasi-universal, quasi-existential). A nem-véges mellékmondatok egyeztetése azért is tekinthető pronominálisnak, mert általában nem használatos kitett alanyokkal együtt. Azonban terepmunkám alapján úgy vélem, hogy ennek tekintetében variáció figyelhető meg az udmurt nyelvterületi változatok között. Számos nyelvjárásban az eredeti pronominális egyeztetés grammatikai egyeztetéssé vált/kezd változni. Magyarázatra szorul az is, hogy milyen tényezőkkel függ össze az egyeztetés használata nem-véges mondatokban. Mint említettem egyeztetésüket opcionálisnak tartják, viszont eddigi eredményeim szerint összefüggésben van a cselekvés temporális jegyeivel, például habituális cselekvések esetén alig használatos egyeztetés; az egyeztetés (csak) faktuális cselekvések esetén használatos. További hipotézisem, hogy az egyeztetés csak akkor jelenik meg, ha a mátrix- és a mellékmondatban foglaltak párhuzamosan zajlanak, ha viszont a mellékmondat elő- vagy utóidejű a mátrixmondathoz képest, akkor nem mutat egyeztetést. Tisztázandó, hogy a nem-véges mellékmondatok egyeztetése csak topikokra utalhat-e (ezt állítja Nikolaeva 1999 a hantiról). Ezenkívül van egy olyan tendencia a (beszélt) udmurtban, hogy elhagyják az egyeztetést a 1(SG)-ben. E kérdéseket szükséges megvizsgálni nagyobb korpusz alapján, ezért ez is indokolja a tervezett terepmunka szükségszerűségét.

Kutatásomat arra is szeretném kiterjeszteni, hogy milyen projekciókat ágyazhatnak be a nem-véges fejek. Érdekes lehet megnézni komplexebb szerkezeteket, amikor például egy nem-véges mellékmondat beágyaz egy másikat. Megfigyeléseim szerint a határozói nem-véges mellékmondatok beágyazhatnak egy ún. páros ígét (tehát olyan aspektust és akcióminőséget kifejező nem-véges szerkezetet, amelyben a főige *-sa* nem-véges formában jelenik meg és mellette egy könnyű ige veszi fel a TAM jelöléseket), de feltételezésem szerint fordítva nem. Eddig csak előzetes megfigyeléseim vannak a *-sa* fejű nem-véges mellékmondatokkal kapcsolatban.

Mindenesetre elmondható, hogy ezek több típusba sorolhatóak: a páros igés szerkezetek, határozói mellékmondatok (amelyek lehetnek idő és mód jelentésűek), valamint kifejezhetnek másodlagos predikációt. Érdeemes megvizsgálni, hogy milyen beágyazási lehetőségek vannak a *-sa* fejű nem-véges mellékmondatok altípusai között (ha egyáltalán vannak), illetve a *-sa* fejű nem-véges mellékmondatok és a többi nem-véges mellékmondat típus között.

4.2. Adatok

A kutatásomban felhasznált adatok részben saját terepmunkámból származnak. Eddigi anyaggyűjtéseim során 4 kérdőívet töltöttem ki udmurt anyanyelvi beszélőkkel. A kérdőívek legfontosabb célja az volt, hogy "negatív evidence"-t kapjak az udmurt nem-véges mellékmondatok néhány szintaktikai kérdésével kapcsolatban. Hangsúlyoznom kell, hogy a régebbi tanulmányok nagyon sok nyelvi adatot mutattak be, de csak az előforduló mintázatokat tárgyalták. Azonban annak érdekében, hogy pontos szintaktikai leírást adjunk, ki kell mutatni az a ritkán vagy egyáltalán elő nem forduló, de grammatikus mintázatokat, illetve az agrammatikus mintázatokat is. Ehhez pedig kétségtelenül szükségünk van az udmurt anyanyelvi beszélők megítélésére. Emellett terepmunkáim alatt félig strukturált interjúkat is készítettem adatközlőimmal, s a rögzített felvételekben is előfordulnak nem-véges mellékmondatos példák. Adatközlőim különböző nyelvjárásokat beszélnek: déli (Alnas járás, Grak járás), északi (Balezino járás), közép (Igra járás, Jaksur-Bodja járás, Sarkan járás), peremnyelvjárások (tatársztáni udmurt, Kukmor járás). Nyelvjárási adataimat tervezem kiegészíteni az *Образцы удмуртского языка* (Udmurt nyelvjárási gyűjtemények) c. kötetekben megjelent nyelvjárási szövegekkel, illetve az Udmurt Állami Egyetem Általános és Udmurt Nyelvészeti Tanszékén fellelhető, terepmunkák során rögzített felvételekkel. Ezenkívül sajtószövegekből is gyűjtöttem példákat (Turku–Izhevsk Corpus), amelyek az udmurt irodalmi nyelvet reprezentálják, s a korpusz lehetőséget ad arra, hogy statisztikai következtetéseket vonjak le. A három éves fiatal kutatói pályázat alatt is tervezek további terepmunkát az Udmurt Köztársaságba, amelynek keretében további felvételeket szeretnék készíteni, kérdőíveket kitölteni, valamint lehetőségem nyílna feldolgozni az Udmurt Állami Egyetemen található adatokat is. A komi adatokat illetően figyelembe veszem az eddigi tanulmányokban, leíró nyelvtanokban bemutatott példákat, valamint kiegészíttem őket a Komi Földön végzett terepmunkákból származó beszélt nyelvi komi adatokkal.

4.3. Az udmurt-komi összehasonlítás

Az udmurt és a komi nem-véges mellékmondatok összehasonlításánál egyelőre a *-(e)m* deverbális főnevek szintaktikai elemzésére összepontosítanék.

Serdobolskaya (2008) a pecsorai komi-zürjén és a mezei mari deverbális főneveket hasonlítja össze. Azt vizsgálja, hogy hogyan fejeződik ki a nem-véges mellékmondat típus alanya. Megállapítása szerint a komi-zürjén pecsorai nyelvjárárásában két mintázat lehetséges: az alany vagy nominatívuszbán, vagy pedig genitívuszbán áll. Megjegyzi, hogy tranzitív igékből képzett deverbális főneveknél csak a genitívuszi jelölés elfogadható. Az intranszitivból képzettek esetén pedig amellet érvel, hogy a nominatívuszi jelölés inkább élettelen, páciens tematikus szerepű argumentumokkal használatos.

További tanulmányában a komi-zürjén izsemi nyelvjárárását és az udmurt beszermán nyelvjárárását is tárgyalja (Serdobolskaya et al. 2012). Megjegyzi, hogy a komi-zürjén izsemi és pecsorai nyelvjárárásai között jelentős eltérések mutatkoznak. Véleménye szerint az izsemi nyelvjárárásban, valamint az udmurt beszermán nyelvjárárásban szerepet játszik, hogy milyen pozícióban használatos a nem-véges mellékmondat (határozói vagy argumentumpozícióban). Amellet érvelnék, hogy az udmurtban ez a perdöntő tényező. Argumentumpozícióban az udmurtban csak a genitívuszi alanyok elfogadottak (és az egyeztetés jelölve van). Határozói pozícióban az alany vagy genitívuszbán vagy nominatívuszbán állhat. Nem teljesen világos, hogy mitől függ az alany esetjelölése, ezért érdemes megvizsgálni, hogy a fent említett tényezők (élő-élettelen oppozíció, tematikus szerepek) szerepet játszanak-e az udmurt határozói pozícióban

használt nem-véges mellékmondatokban is. A permi nyelvek nem-véges mellékmondatainak összehasonlításánál fontos lenne jobban megvizsgálni az egyeztetést is, illetve azt, hogy miként függ össze az alany esetjelölése az egyeztetéssel.

A deverbális főnevek belső szerkezete és a fent felvázolt kérdések azért is fontosak finnugrisztikai szempontból, mert az ún. jelöletlen birtokos szerkezet fogalmát érintik. Jelöletlen birtokos szerkezetnek szokás tekinteni az N+N szerkezeteket, például az udmurt *pukon kuk* 'székláb', feltételezve, hogy ez volt az ősi birtokos szerkezet. Azonban Fejes (2005: 153–156) érveket hoz fel amellet, hogy a jelöletlen birtokos szerkezetnek vélt esetek úgy viselkednek mint szóösszetételek. Edygarova (2010: 188) jelöletlen birtokos szerkezetnek tartja azokat a deverbális főneves szerkezeteket is, amelyekben az egyeztetés nincs jelölve és az alany nominatívuszbán van, például *učj čirdem* 'fülemüléneklés'. Érdeemes megvizsgálni, hogyan viselkednek valójában a nominatívuszi alanyok a nem-véges mellékmondatokban, és hogy találunk-e bizonyítékot arra, hogy ezek szintaktikai szerkezetek, nem pedig szóösszetételek.

5. A tervezett kutatás időbeosztása

A három éves fiatal kutatói pályázat első évére terepmunkát tervezek az Udmurt Köztársaságba, valamint az összegyűjtött udmurt adatok feldolgozásával haladnék. A második évben az udmurt nem-véges mellékmondatok szintaktikai elemzése lenne a fő feladat, tekintettel a fent felsorolt kutatási kérdésekre. A harmadik év alatt az udmurt és a komi nyelvek nem-véges mellékmondatok összehasonlítására összpontosítanék. Fontosnak tartom, hogy kutatásom során bemutathassam eredményeimet és visszajelzéseket kapjak, és szintaxissal foglalkozó kutatókkal működjek együtt. Erre a Finnugor és Nyelvtörténeti Osztály, és tágabb értelemben a Nyelvtudományi Intézet kiváló lehetőséget adna.

Hivatkozások

- Abney, Steven P. 1987.** *The English noun phrase in its sentential aspect*. PhD Thesis, Cambridge MA: MIT.
- Alexiadou, Artemis. 2001.** *Functional Structure in Nominals. Nominalization and ergativity* (Linguistics Today 42). Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins.
- Asztalos Erika. 2010.** Transitive and Intransitive Passivization in Udmurt. In: Sándor Csúcs et al. (eds). *Congressus XI. Internationalis Fenno-Ugristarum, Piliscsaba, 9–14. VIII. 2010.*, Piliscsaba: Regulys Társaság. 53–61.
- Bartens, Raija 2000.** *Permiläisten kielten rakenne ja kehitys*. Helsinki, SUS 238.
- Bartens, Raija. 1979.** *Mordvan, tšeremissin ja votjakin konjugationin muotojen syntaksi*. Helsinki: SUS 170.
- Bartos Huba. 2009.** The syntax of Hungarian -vA adverbial participles: A single affix with variable merge-in locations. In: É. Kiss, Katalin (ed.) *Adverbs and Adverbial Adjuncts at the Interfaces*. Berlin. 75–102.
- Bíró Bernadett. 2011.** Cselekvésnevek a manyisiban – az északi manyisi cselekvésnevek valenciája. *FUD* 18. 3–33.
- Bradley, Jeremy 2015.** Mari converb constructions – Interpretation and translation. In: Hilpert, Martin, Östman, Jan-Ola, Mertzluft, Christine, Riebler, Michael, Duke, Janet (eds.) *New Trends in Nordic and General Linguistics*. *Linguae & Litterae* 42. Berlin: Walter De Gruyter. 141–161.
- Csepregi Márta. 1978.** Keleti osztják igeneves szerkezetek I. *NyK* 80: 31–53.
- Csepregi Márta. 1979.** Keleti osztják igeneves szerkezetek II. *NyK* 81: 273–301.
- Csepregi Márta. 2012.** Participiális jelzős szerkezetek két hanti nyelvjárásban, *NyK* 108. 61–94.
- Csúcs Sándor. 1997.** A permi vokalizmus története. *NyK* 97, 3–63.
- Cypanov, Evgenij A. 1997.** *Prichastie v komi jazyke: istorija, semantika, distribucija*. Ekaterinburg: Ural'skoe otdelenije RAN.
- Dékány Éva. 2014.** A nem véges alárendelés (az igenevek) története. In: Katalin É. Kiss (ed.), *Ómagyar generatív szintaxis*. Budapest: Akadémiai Kiadó. 179–239.
- Edygarova, Svetlana. 2010.** *Kategoria possessivnosti v udmurtskom jazyke*. Dissertationes Philologiae Uralicae Universitatis Tartuensis 7. Tartu: University of Tartu.

- Erguvanli-Taylan, Eser 1986.** Pronominal versus Zero Representation of Anaphora in Turkish. In: Slobin, D.I. & Zimmer, K. (eds.), *Studies in Turkish linguistics*. Amsterdam – Philadelphia: John Benjamins. 209–232.
- F. Gulyás Nikolett. 2012.** A permi nyelvek személytelen szerkezetének disztribúciója az ágens háttérbe szorításának mértéke alapján. In: Parapatics Andrea (ed.), *Félúton 7: A 7. Félúton konferencia (2011) kiadványa*. Budapest: ELTE Nyelvtudományi Doktori Iskola, 1–19.
- Fejes László. 2005.** *Összetett szavak finnugor nyelvekben*. Doktori disszertáció. Budapest: ELTE.
- Fokos-Fuchs Dávid Rafael. 1958.** Die Verbaladverbien der permischen Sprachen. *Acta Linguistica Hungarica* 8. 273–342.
- Georgieva, Ekaterina. 2012.** *Igenes szerkezetek az udmurt nyelvben*. Unpublished MA thesis. Szeged: University of Szeged.
- Horváth Laura. 2011.** Páros igék és szerepük az aspektualitásban. Aspektus és akcióminőség az udmurt nyelvben. In: Gécség Zsuzsanna (ed.) *LingDok Kötet 10*. Szeged: Szegedi Tudományegyetem. 61–84.
- Kelmakov, V.K. 1998.** *Kratkij kurs udmurtskoj dialektologij*. Izhevsk: Izdatel'stvo Udmurtskogo universiteta.
- Koptjevskaja-Tamm, Maria. 1993.** *Nominalizations*. London: Routledge.
- Laczkó Tibor. 2000a.** Az ige argumentumszerkezetét megőrző főnévképzés. In: Kiefer, Ferenc (szerk.) *Strukturális magyar nyelvtan 3. Morfológia*. Budapest: Akadémiai Kiadó. 293–407.
- Laczkó Tibor. 2000b.** A melléknévi és határozói igenévképzők. In: Kiefer, Ferenc (szerk.) *Strukturális magyar nyelvtan 3. Morfológia*. Budapest: Akadémiai Kiadó. 409–452.
- Nikolaeva, Irina. 1999.** *Ostyak. Languages of the World/Materials 305*. Muenchen: Lincom Europa.
- Perevoščikov, Petr Nikolaevič (ed.) 1962.** *Grammatika sovremenno go udmurtskogo jazyka. I. Fonetika i morfológija*. Izhevsk: Udmurtskoe Knižnoje Izdatel'stvo.
- Perevoščikov, Petr Nikolaevič. 1959.** *Deepričastiya i deepričastnye konstrukcii v udmurtskom jazyke*. Izhevsk: Udmurtskoe Knižnoje Izdatel'stvo.
- Serdobolskaya, Nataliya. 2008.** Faktory oformlenija subjekta pri nominalizacii v marijskom i komizyrjanskom jazykax. In: *Tipologija argumentnoj struktury i sintaksicheskie otnoszenij. Trudy mezhdunarodnogo simpoziuma. Kazanj: KGU*, 64–77.
- Serdobolskaya, Nataliya, Ipevska A., Minor S., Miteva S., Fainveits A. & Matvejeva N. 2012.** Konstrukcii s sentencialnymi aktantami v finno-ugorskikh jazykah. In: *Finno-ugorskie jazyki: fragmenty grammatičeskogo opisanija. Formalnyj i funkcionálnyj podbody*. Moskva: Jazyki slavjanskikh kul'tur. 382–476.
- Siegl, Florian. 2004.** *The 2nd past in the Permian languages – form, function, and a comparative analysis from a typological perspective*. Unpublished MA thesis. University of Tartu.
- Tánczos Orsolya. 2010.** Szórendi variációk és lehetséges okaik az udmurtban, *NyK* 107. 218–228.
- Tóth, Ildikó 2011.** Non-referential readings of null subjects in Hungarian. In: T. Laczkó & C.O. Ringen (eds.), *Approaches to Hungarian: Volume 12: Papers from the 2009 Debrecen Conference*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins, 209–238.
- Vilkuna, Maria. 1997 (1998).** Word order in European Uralic. In: Anna Siewierska (ed.), *Constituent Order in the Languages of Europe*. Berlin and New York: Mouton de Gruyter. 173–233.
- Winkler, Eberhard 2001.** *Udmurt*. München, Languages of the World. Materials 212.
- Ylikoski, Jussi. 2003.** Defining non-finites: action nominals, converbs and infinitives. *SKY Journal of Linguistics* 16: 185–237.
- Ylikoski, Jussi. 2009.** *Non-finites in North Saami*. Helsinki: SUS 257.